

Prinsegracht nr.4: *Bruidsschat ging naar de decorateurs*

Het bordes van Prinsegracht 4 heeft nog nauwelijks een hek. Het kost dan ook enig inlevingsvermogen om voor te stellen hoe het er in betere tijden uit heeft gezien. De dakgoot ter hoogte van de tweede verdieping is niet origineel en ontsiert nu de gevel. Wel is het fronton nog aanwezig. Op zich is dat al vrij uniek bij een 17de eeuws huis.

Achter de gevel verwachtten we weinig bijzonders en we zijn dan ook verbaasd als we in de gang een stucplafond aantreffen met een vrouw justitia. Dat belooft wat. Inderdaad komen we na de gang in een groot trappenhuis met een koepel. Het is er wat donker en hier en daar bladdert de verf af, maar toch is te zien dat hier een een ware stuc-kunstenaar aan het werk is geweest. In hoog reliëf zijn tegenover elkaar twee vrouwen uitgebeeld. Het zijn Temperantia en Prudentia, of te wel de matigheid en de voorzichtigheid.

De deugd van matigheid beeldde men uit door een vrouw vloeistof van de ene kan in de andere te laten schenken. Zoiets kan alleen met mate worden gedaan, anders gaat het mis. Om de betekenis nog kracht bij te zetten houdt een engeltje, dat aan haar voeten zit, het leidsel van een paard vast, eveneens een symbool voor beheersing. Haar collega Prudentia aan de andere zijde stelt de voorzichtigheid voor. Ze houdt zichzelf een spiegel voor, een verwijzing naar het belang van zelfkennis, en speelt met een slang. Behalve als boosaardig dier komt de slang in de bijbel ook voor als een zeer voorzichtig dier. Boven in de koepel beelden vier engeltjes de jaargetijden uit.

Xavery

Het trappenhuis dateert uit 1725. Vermoed is het stucwerk van de beeldhouwer Jan Baptist Xavery. En dat mag vrij bijzonder heten, want er zijn geen andere stucdecoraties bekend van deze beeldhouwer. De opdrachtgever tot deze verfraaiingen was Adriaan van der Mieden, vriend en raadsheer van Prins Willem IV. Van der Mieden was advocaat bij het Hof van Holland, de provinciale rechtbank, en trouwde in 1725 met de schatrijke Elisabeth Woutersdochter van Siam uit Middelburg. De bruidsschat werd onmiddellijk in de aankleding van huis gestoken.

Van der Mieden had veel belangstelling voor de schone kunsten en koos zijn decorateurs met zorg uit. Tot de uitverkorenen behoorde waarschijnlijk ook de Italiaanse stucadoor Luraghi, die in het huis Schuylenburch aan de Lange Vijverberg heeft gewerkt. Zijn Oranjegezindheid stak Van der Mieden niet onder stoelen of banken. Toen Prins Willem V werd gedoopt, liet hij door de bekende Haagse schilder Mattheus Terwesten vijf doeken schilderen ter ere van deze gebeurtenis, en hing deze zó op dat ze zichtbaar waren vanaf de gracht. In 1758 werd Van der Mieden benoemd tot president van het Hof van Holland. Hij en zijn vrouw hebben de meeste sporen in het huis achtergelaten. Hun eetkamer, nu gelegen aan de achterzijde, is nog vrij gaaf bewaard.

Mooiste gracht

Vòòr de familie Van der Mieden werd het huis bewoond door de familie Van Thije. Met hen begon in 1641 de eigenlijke geschiedenis van het huis. In dat jaar werd de Prinsegracht gegraven en kocht Kapitein Abraham van Thije dit perceel grond aan wat de mooiste gracht van Den Haag moest worden. Vier jaar later kwam Van Thije per ongeluk om het leven tijdens het laden van zijn geweer. Zijn weduwe zou in 1646 het indrukwekkende pand laten bouwen. Waarschijnlijk koos zij Philip Vinckboons (1607-1678) uit als architect. Vinckboons werkte in de klassicistische traditie en had vele staalgrachtenhuizen ontworpen in Amsterdam. De gevel met de pilasters is geheel volgens de voorschriften van deze traditie: op de begane grond een pilaster met een Dorisch kapiteel. Op de eerste verdieping een Ionisch kapiteel en op de tweede verdieping een Korintisch kapiteel. Het geheel natuurlijk bekroond door een fronton. Na de Van Tijes en Van der Miedes, treffen we er achtereenvolgens de volgende bewoners aan: Arnoldus van Gennep, Abraham de Vries Robbé en Franciss Twiss. De laatste opende er een wijnkoeprij. De stal en het koetshuis werden ingericht als wijnpakhuis. Deze stallen aan de achterzijde van het huis — inmiddels veranderd in bouwvallen — bestaan overigens nog steeds.

Couperus

De rij beroemde bewoners is nog niet afgelopen. Jacobus Scheurleer, een bekend Haags bankier woonde er met een groot gezin van 1840 tot 1858. Van 1862 tot 1864 de ouders van de Louis Couperus. Couperus zelf werd evenwel in 1863 op de Mauritskade geboren. Overige namen: Alfred Edouard Agenor en jonkvrouwe Petronella Adriana van Massow. En zelfs een pauselijke internuntius: monseigneur J. Cattani.

Een laatste vermeldenswaardige bewoner was Balhasar Theodorus baron van Heemstra van Froma en Eibersguren. Hij moet een bijzondere verzameling op het gebied van de Friese historie in zijn huis hebben uitgesteld. In 1894 kocht de Christelijke Vereniging van Jonge Mannen het pand. Onder een donkerblauw geschilderd Lodewijk XIV plafond is nu de soos voor de jongeren.